МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
Факультет культури і мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
Декан факультету _____доц. Мирослава ЦИГАНИК
(протокол ВР факультету №1 від 31 серпня 2026 року)

На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Завідувач кафедри
бібліотекознавства і бібліографії_____доц. Роксана БІЛОУСОВА
(протокол кафедри №1 від 31 серпня 2026 року)

Силабус з навчальної дисципліни

"Історія інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн",

що викладається в межах ОПП

“Інформаційна діяльність, бібліотечна та архівна справа”

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

для здобувачів зі спеціальності

В13 “Бібліотечна, інформаційна та архівна справа”

Львів 2026

Силабус курсу
“Історія інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн”
2026–2027 навчального року

назва курсу	Історія інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	В “Культура, мистецтво та гуманітарні науки”, В 13 “Бібліотечна, інформаційна та архівна справа”
Викладачі курсу	Демчук Наталія Романівна доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	nataliia.demchuk@lnu.edu.ua, ndemch@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/istoriya-bibliotechnoji-spravy-zarubizhnyh-krajin
Інформація про курс	Дисципліна “Історія інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн” є нормативною дисципліною зі В 13 “Бібліотечна, інформаційна та архівна справа” для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в І та ІІ семестрах в обсязі 8 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Розвиток установ інформаційно-бібліотечного профілю як одного із найважливіших суспільних інститутів передбачає окремі етапи, що закономірно продовжують та дієво трансформують попередню традицію у ставленні до документа як основного носія інформації та незаперечної матеріальної цінності й феномена в історії людства. Дисципліна дає загальне уявлення про основні етапи розвитку інформаційно-бібліотечної справи на прикладі розвитку галузі окремої країни чи групи країн, для яких характерні певні спільні процеси. Вивчення історії інформаційно-бібліотечної справи базується на тлумаченні цього явища як частини світової історії загалом та культури зокрема, що окреслена певними культурно-історичними, суспільними течіями та напрямами. Відтак, розуміння його закономірностей та мотиваційних механізмів передбачає знання загальних світових історичних тенденцій, засад і механізмів розвитку світової культури, що, власне, вплинули на еволюцію й утвердження установ інформаційно-бібліотечного характеру як значущого соціального інституту. Етапи становлення та розвитку окремих їх видів і відповідної професійної діяльності розглядають як етапи галузевої професіоналізації. Джерельна база – сукупність історико-бібліотекознавчних наукових досліджень. Хронологія предмета окреслює не лише періодичність процесу, але й і спеціально його системність і цілісність.
Мета та цілі курсу	**Мета** – виявити передумови, засади, закономірності та основні етапи виникнення, розвитку та діяльності інформаційно-

	бібліотечних інститутів як соціального явища, а також завдання і пріоритетні структурно-типологічні характеристики спеціальних систем і професійних об'єднань галузі зарубіжних країн; відтворити еволюцію форм організації та використання інформації, транскрибованої у документах різних типів, у фондах наукових, національних, публічних книгозбірень та інших інформаційних центрів; з'ясувати й окреслити персональний внесок суспільних діячів у розвиток інформаційно-бібліотечної справи зарубіжжя.
Література для вивчення дисципліни	**1.** Анотований бібліографічний покажчик літератури з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства / уклад. В. О. Мудроха ; ЛННБ України ім. В. Стефаника, Відділ бібліотекознавства. – Львів, 2009 – 2012. **2.** Александрова О. К. Науково-дослідна робота національних бібліотек різних країн у 1960–1980 рр. / О. К. Александрова // Соціолог. дослідж. в б-ках : інформ.-аналіт. бюл. – 1993. – Вип. 6. – К., 1993. – С. 4–14. **3.** Ашаренкова Н. З історії формування публічних бібліотек у Великій Британії (XIX–XX ст.) / Н. Ашаренкова // Бібліотечна планета. – 2003. – № 2. – С. 21–24. **4.** Бабич В. Бібліотеки Німеччини : сучасність і майбутнє / В. Бабич // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 3. – С. 37–40. **5.** Балика Д. Бібліотека в минулому : культурно-історичний нарис / Д. Балика. – К. : Державне вид-во України, 1925. – 116 с. – (Науково-популярна бібліотека книгознавства за редакцією Ю. О. Меженка ; Вип. 3). **6.** Баррет Д. Провідна роль бібліотеки Конгресу в системі бібліотек США / Д. Баррет // Бібліотечний вісник. – 2000. – № 6. – С. 30–32. **7.** Бачинська Н.А. Національні бібліотеки світу: навч. просіб. / Надія Анатоліївна Бачинська, Галина Володимирівна Салата ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Медінформ, 2016. – 232 с. **8.** Башун О. Бібліотеки США: погляд українського фахівця / О. Башун. – К. : Нора-Друк, 2004. – 56 с. **9.** Башун О. Глобальна бібліотечна кооперація : історія та сучасність / О. Башун // Бібліотечний форум України. – 2003. – № 2. – С. 29–30. **10.** Башун О. Проекти оцифрування бібліотечних колекцій у бібліотеках США / О. Башун // Бібліотечний форум України. – 2011. – № 3. – С. 40–15. **11.** Безпала Г. Організаційні аспекти впровадження міжнародного бібліотечного стандарту RDA в Німеччині, Австрії та німецькомовній Швейцарії / Г. Безпала // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Вип. 48. – С. 78–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2017_48_7. **12.** Бейліс Л. Бібліотеці Конгресу – 200 років / Л. Бейліс, Ю. Ворона // Бібліотечна планета. – 2000. – № 3. – С. 34–36. **13.** Бібліографічний покажчик літератури з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства. / уклад. В. О. Мудроха ; ЛННБ України ім. В. Стефаника, Відділ бібліотекознавства. – Львів, 2013 – 2025. **14.** Бондаренко В., Гранчак Т. Бібліотечні проєкти доповненої реальності (AR): зарубіжний досвід / В. Бондаренко, Т. Гранчак // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. –

2021. – № 7. – С. 100–114. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004164.

15. Бондаренко І. О. Проблема збереження документних фондів : огляд іноземних джерел / І. О. Бондаренко // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. – Х., 2002. – Вип. 10. – С. 115–122.

16. Бояринова О. Всесвітній бібліотечний та інформаційний конгрес ІФЛА-2016 / О. Бояринова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2017. – № 1 (7). – С. 44–45.

17. Васильченко С. Гібридна бібліотека : досвід Сполученого Королівства / С. Васильченко // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 4. – С. 55–59.

18. Вітенко В. Європейські стратегії розвитку культури : бібліотеки Німеччини / В. Вітенко // Бібліотечний форум України. – 2005. – № 3. – С. 62–64.

19. Волохін О. Досвід кооперації бібліотек США / О. Волохін // Бібліотека. Інформація. Суспільство : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., 20–22 жовт. 1998 р. – К., 1998. – С. 244–247.

20. Гасієсич К. „Бібліотека-2007" : Розвиток бібліотечної справи в Німеччині / К. Гасієвич // Бібліотечний вісник – 2004. – № 6. – С. 52–54.

21. Горбаченко Т. Американська бібліотечна асоціація та її конференції / Т. Горбаченко // Бібліотечний вісник. – 1994. – № 5/6. – С. 35–42.

22. Горбаченко Т. Бібліотечний менеджмент (американський досвід) / Т. Горбаченко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2000. – Вип. 5. – С. 118–126.

23. Горбаченко Т. Г. Американський бібліотечний менеджмент : еволюція розвитку / Т. Г. Горбаченко // Бібліотечна наука, освіта, професія у демократичній Україні : зб. наук. пр. – К., 2000. – Вип. 2. – С. 5–12.

24. Гранчак Т. Бібліотечно-інформаційна підтримка підприємницької діяльності: досвід Британської бібліотеки і перспективи для України / Т. Гранчак // Бібліотечний вісник. – 2022. – Вип. 1. – С. 81–98. URL: https://doi.org/10.15407/bv2022.01.081.

25. Дейнека Я. Особливості діяльності бібліотек Сполучених Штатів Америки в період світових воєн / Я. Дейнека // Наукові праці НБУВ. – 2023. – Вип. 67. – С. 206–217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2023_67_16.

26. Дем'янюк Л. Іранська бібліотечно-інформаційна асоціація (ILISA): роль в епоху цифрової взаємозалежності / Л. Дем'янюк // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : Матеріали міжнародної наукової конференції (Київ, 8–10 жовтня 2019 р.). – 2019. – Т. 1. – С. 29–34. Бібліогр.: с. 34 (2 назви). URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003400.

27. Дем'янюк Л. М. Історія та сучасні тенденції розвитку бібліотечної справи в Ірані : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.03 / Дем'янюк Людмила Миколаївна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2011. 19 с.

28. Дем'янюк Л., Філімончук Л. Система депозитарних бібліотек ООН: особливості формування та розвитку / Л. Дем'янюк, Л. Філімончук // Бібліотечний вісник. – 2024. – Вип. 1. – С. 83–93. URL: https://doi.org/10.15407/bv2024.01.083.

29. Демчиши Н**.** Іноземні інформаційно-бібліотечні установи як об’єкт наукових досліджень: тематичний бібліографічний огляд (за матеріалами фахової періодики) [Текст] : кваліфікаційна (бакалаврська) робота : 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Надія Демчишин ; Львівський національний університет імені Івані Франка. – Львів, 2025. – 157, [4] арк. : рис. – Бібліогр.: арк. 131–157.

30. Долбенко Т. О. Національні бібліотеки світу : практикум / Тетяна Олексіївна Долбенко ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : Ліра-К, 2017. – 48 с. – Бібліогр.: с. 43–47.

31. Дубас Т. Національні бібліотеки країн Балтії: досвід виробництва бібліотечно-інформаційних продуктів / Т. Дубас // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. Вип. 63. С. 88–113. Бібліогр.: с.106-112 (35 назв). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2022_63_9.

32. Загуменна В. В. Бібліотечна справа Данії : нотатки українського бібліотекаря / В. В. Загуменна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2008. – № 1. – С. 48–50.

33. Загуменна В. За тисячі миль від рідної землі (до 200-річчя бібліотеки Конгресу США) / В. Загуменна // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 4. – С. 39–40.

34. Збитнєвська А. Бібліотека майбутнього / Анна Збитнєвська // Бібліотечний форум України. – 2006. – № 1. – С. 53–56.

35. Каліберда Н. Ю. Організаційні структури обслуговування в національних бібліотеках : (огляд) / Н. Ю. Каліберда // Бібліотечний вісник – 1998. – № 2. – С. 13–18.

36. Каракоз О. Технології віртуальної реальності у сучасному бібліотечному середовищі: використання в умовах медіатизації суспільства / О. Каракоз // Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. – 2023. – Т. 6/ – № 1. – С. 121–129. URL: https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283974.

37. Касьян В. В. Брендинг як складова маркетингової діяльності сучасної бібліотеки: український та зарубіжний досвід / В. В. Касьян // Вісник Харківської державної академії культури. – 2024. – № 66. – С. 144–152. URL: https://doi.org/10.31516/2410-5333.066.11.

38. Керзюк О. Програма відцифрування Британської бібліотеки / О. Керзюк. – Бібліотечний вісник. – 2013. – № 6. – С. 8–12.

39. *Коваль Т., Лопата О. Перспективи розвитку національних книгозбірень в епоху цифрового суспільства (за матеріалами визначальних документів UNESCO, IFLA, AALL, ALA, LIBER, WSIS) / Т.Коваль, О.Лопата // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 2. – С. 3–16.* URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004046.

40. Куліш Ю. О. Використання відеостримінгу та відеохостингу університетськими бібліотеками США для підтримки освітньо-наукової діяльності / Ю. О. Куліш // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2023. – № 2. – С. 31–38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2023_2_6.

41. Кунанець Н. Е. Інформаційно-бібліотечне забезпечення електронної науки: досвід американських колег / Н. В. Веретеннікова, Н. Е. Кунанець, В. В. Пасічник // Інформаційні системи та мережі. – 2015. – Вип. 814. – № 1. – 410– 421.

42. *Кушерський А. М. Соціальні медіа як засіб поширення*

інформаційної продукції президентських бібліотек США / А. М. Кушерський // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – № 3. – С. 88–96. URL: *http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2015_3_15.*

43. *Кушерський А. М. Становлення американської системи президентських бібліотек / А. М. Кушерський // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2016. – № 3. – С. 20–27.* URL: *http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2016_3_5.*

44. Кушнаренко Н. Бібліотечна справа та відкритий доступ до інформації в Сполучених Штатах Америки / Н. Кушнаренко, І. Шевченко // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 12. – С. 8–11.

45. Липак Г. І. Формування консолідованих інформаційних ресурсів бібліотек, архівів та музеїв територіальних громад [Текст] : дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03, 27 / Липак Галина Ігорівна ; Тернопіл. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя, НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 230, [4] арк. : рис. – Бібліогр.: арк. 193–220.

46. Литвинова Л. Авторське право Європи: адаптація винятків і обмежень до цифрового та транскордонного середовищ / Л. Литвинова // Бібліотечний вісник. – 2024. – № 3. – С. 3–12. URL: https://doi.org/10.15407/bv2024.03.003.

47. Литвинова Л. Модернізація авторського права ЄС в епоху цифрових технологій / Л. Литвинова // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 2. – С. 3–9. URL: https://doi.org/10.15407/bv2019.02.003.

48. Лямець А.М. Історичний аспект у формуванні фондів бібліотек Близького Сходу (вплив Корану на формування підсистеми відбору літератури) / А.М. Лямець // Східний Світ. – 2014. – № 2. – С. 91–100.

49. Малолєтова Н. Берлінська державна бібліотека Прусської культурної спадщини: історія її утворення, діяльність та сучасний стан / Н. Малолєтова // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 5. – С. 40–46.

50. Малолєтова Н. Національна бібліотека Франції: основні напрями діяльності / Н. Малолєтова // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 5. – С. 20–27.

51. Мар'їна О. Ю., Мар'їн С. О. Версії WCAG та доступність бібліотечного вебконтенту / О. Ю. Мар'їна, С. О. Мар'їн // Вісник Харківської державної академії культури. – 2019. – Вип. 56. – С. 86–95. URL: https://doi.org/10.31516/2410-5333.056.08.

52. Міщук С., Міщук Г. Національна бібліотека Швеції: минуле і сучасне поряд / Міщук С., Міщук Г. // Бібліотечний вісник. – 2019. – № 1. – С. 42–45. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002828.

53. Негрейчук І. Перша сесія Міжнародної бібліотечної філософської школи / І. Негрейчук // Бібліотечна планета. – 2005. – № 1. – С. 26.

54. Олійник О. Основні тенденції розвитку інформатизації американських бібліотек / О. Олійник // Вісник книжкової палати. – 2013. – № 2. – С. 48–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2013_2_18.

55. Отуоньє Д.Ч. Становлення національної бібліотечної системи Нігерії: 60–90 роки XX століття / Д.Ч. Отуоньє // Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2011. – № 1. – С. 183–186.

56. Пашкова В. Бібліотечне обслуговування громадян з фізичними та психічними обмеженнями у США / В. Пашкова // Наукові праці НБУВ. – К. : НБУВ, 2002. – Вип. 9. – С. 611–619.
57. Пашкова В. Глобальна інформація для кожного читача: щорічна конференція Американської бібліотечної асоціації / В. Пашкова, В. Загуменна // Вісник Книжкової палати. – 1998. – № 7. – С. 27–29.
58. Пашкова В. Дванадцять років програмам бібліотечних обмінів із США / В. Пашкова // Бібліотечна планета. – 2005. – № 1. – С. 14–15.
59. Пашкова В. Міжбібліотечний абонемент: досвід США та Канади / В. Пашкова // Бібліотечна планета. – 2000. – № 2. – С. 20–29.
60. Пашкова В. С. Національні бібліотечні асоціації: виникнення та революція діяльності / В. С. Пашкова. – К. : Кн. палата України : [б.в.], 1997. – 184 с.
61. Пашкова В. Періодичні видання національних бібліотечних асоціацій / В. Пашкова // Бібліотечна планета. – 2001. – № 2. – С. 29–31.
62. Пашкова В. Роль національних бібліотечних асоціацій в розробці та удосконаленні бібліотечно-інформаційного законодавства: зарубіжний досвід / В. Пашкова // Вісник Книжкової палати. – 1997. – № 8. – С. 9–11.
63. Пашкова В. С. Інтелектуальна свобода та доступ до інформації в бібліотеках: зарубіжний досвід / В. С. Пашкова ; Міжнародн. фонд "Відродження" ; Укр. бібліот. асоціація ; Київськ. держ. ін-т культури. – К. : Афіна, 1996. – 48 с.
64. Пашкова В.С. Національні бібліотечні асоціації, 1876–2008 : монографія / В.С. Пашкова. – Харків : Акта, 2009. – 332 с.
65. Погребна О. Обмінюємося досвідом: бібліотеки США / О. Погребна // Бібліотечна планета. – 2006. – № 1. – С. 33.
66. Прокопенко Л. С. Бібліографічна секція Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та закладів як осередок дослідження національної бібліографії (1965-2002 рр.) : дис... канд. іст. наук: 07.00.08 / Прокопенко Лілія Сергіївна ; Київський національний ун-т культури і мистецтв. Київ, 2004. 20 с.
67. Прокопенко Л. С. Діяльність Секції академічних і наукових бібліотек ІФЛА на сучасному етапі / Л. С. Прокопенко // Бібліотека. Наука. Комунікація. Стратегічні завдання розвитку наукових бібліотек : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 3–5 жовт. 2017 р.). – Київ, 2017. – С. 83–86. Бібліогр.: с. 86 (6 назв). URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/20361.
68. Прокопенко Л. С. Основні напрями діяльності Спеціальної групи за інтересами з історії бібліотечної справи (ІФЛА) / Л. С. Прокопенко // Бібліотечне краєзнавство у культурному просторі України. – 2011. – С. 165–167. URL*:* https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4649.
69. *Прокопенко Л. С. Робочі групи Конференції директорів європейських національних бібліотек (CENL) як осередки фахової співпраці / Л. С. Прокопенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2018. – № 4. – С. 22–28.* URL*: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2018_4_5.*
70. Прокопенко Л. Життєдайна сила освіти, культури, інклюзії та інформації: Маніфест ІФЛА / ЮНЕСКО про публічну бібліотеку

(1949, 1972, 1994, 2022) / Л. Прокопенко // Бібліотечний вісник. – 2022. – № 3. – С. 3–22. URL: https://doi.org/10.15407/bv2022.03.003.
71. Рибачок О. М. Стратегія Бібліотеки Конгресу США в галузі створення Національної цифрової бібліотеки у 1995–2015 роках / О. М. Рибачок // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2016. – № 4. – С. 44–50. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2016_4_8.
72. Розбудова потужних бібліотечних асоціацій : навч. матеріали для підвищ. кваліфікації бібліотекарів / уклад.: Пашкова В. С., Сошинська Я. Є. ; Укр. бібл. асоц. ; Нац. акад. керівн.кадрів культури і мистецтв, Центр безперервн. інформ.-бібл. освіти. – Київ: Самміт-Книга, 2012. – 184 с.;
73. Салата Г. Образ і функціональність Національної бібліотеки Китаю: світоглядні аспекти бібліотечно-інформаційної культури епохи цифрових технологій / Г. Салата // Інформаційний простір бібліотеки : тези VII Міжнар. наук.-практ. конф. (18–19 трав. 2017 р., Львів). – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – С. 106–108.
74. Сафонова Т. А. Організація дистанційного інформаційно-бібліотечного обслуговування як напрям бібліотечної діяльності: досвід США [Електронний ресурс] Т. А. Сафонова // Використання інструментів веб-технологій як основа розширення бібліотечних он-лайн послуг у формуванні сучасного іміджу бібліотеки : матеріали наук.-практ. Інтернет-конф. – (Ужгород, 18–25 черв. 2019.) ; ДВНЗ "Ужгор. нац. ун-т" , Наук. б-ка. – Ужгород, 2019. – URL : https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/24577?mode=full – Назва з екрана.
75. Семесько В. Бібліотека Конгресу США: зарубіжний досвід / В. Семесько В. // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 1. – С. 17–19.
76. Сташко М. Російсько-український словник бібліотечно-бібліографічних термінів / М. Сташко. – Львів : СП „БаК”, 1996. – 197 с.
77. Стрішенець Н. Бібліотека Конгресу США: основні етапи розвитку. Бібліотечний вісник. – 2000. – № 5. – С. 42–47. Бібліогр.: с. 47 (6 назв). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2000_5_14.
78. Стрішенець Н. Вилучення видань з фондів бібліотек у повоєнній Німеччині: передумови, критерії, дискусійні питання, досвід для України / Н. Стрішенець // Бібліотечний вісник. – 2023. – Вип. 3. – С. 111–120. URL: https://doi.org/10.15407/bv2023.03.111.
79. Стрішенець Н. Еволюція стандартів каталогізації: від "91 правила" Британської бібліотеки (1841) до RDA / Стрішенець Н. // Бібліотечний вісник. 2023. – № 3. – С. 101–103. URL: http://bv.nbuv.gov.ua/doc/bv_2023_3_12.
80. Стрішенець Н. Історія Британської бібліотеки / Н. Стрішенець // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 4. – С. 3–5. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0002846
81. Стрішенець Н. Президенські бібліотеки США: історія та досвід функціонування / Н. Стрішенець // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 6. – С. 31–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2001_6_11. Бібліогр. в підрядк. прим. (20 назв).
82. Стрішенець Н., Сокур О. Міжнародні стандарти діяльності наукових бібліотек / Н.Стрішенець, О.Сокур // Бібліотечний вісник.

– 2017. – № 6. – С. 52–54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2017_6_15/.
83. Тюркеджи Н. Асистивні технології у бібліотеках: світовий і вітчизняний досвід / Н.Тюркеджи // Бібліотечний вісник. – 2021. – № 1. – С. 48–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2021_1_8.
84. Федотова О. О., Савченко В. П. Порівняльна характеристика рекламно-інформаційної діяльності бібліотек України та зарубіжжя / О. О.Федотова, В. П. Савченко // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. – 2024. – Т. 35(74)/ – № 3, Т. 2. – С. 89-95. URL: https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.3.2/15.
85. Філіпова Л., Олійник О. Трансформаційні характеристики професійної діяльності американських бібліотекарів в умовах інтернет-комунікацій / Л. Філіпова, О. Олійник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 4. – С. 14–20. URL: https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2019.189841.
86. Халецька Л. Стратегічні напрями, ключові ініціативи та діяльність міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (2019–2022 роки) / Л. Халецька // Society. Document. Communication. – 2023. – Вип. 19. – С. 213–254. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cdk_2023_19_11.
87. Цілина М. Сучасний фандрейзинг у бібліотеках зарубіжних країн / М. Цілина // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – 2023. – № 12. – С. 67–79. URL: http://librinfosciences.knukim.edu.ua/article/view/293573.
88. Чжан Хао. Технології проектного менеджменту в документно-інформаційних установах Китаю / Чжан Хао // Вісник Харківської державної академії культури. – 2019. – Вип. 55. – С. 59–69. URL: https://doi.org/10.31516/2410-5333.055.05.
89. Чжен Хао. Проектна діяльність документно-інформаційних установ КНР на етапі цифрової модернізації суспільства : дис. ... д-ра філософії з інформ., бібл. та арх. справи : [спец.] 029 «Інформ., бібл. та арх. справа» / Чжен Хао ; М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури. Харків, 2021. 244 с.
90. Шемаєва Г. Співавторство в межах міжнародної конференції BOBCATSSS (2012–2021) / Г.Шемаєва // Бібліотечний вісник. – 2022. – № 1. – С. 99–106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2022_1_10.
91. Яворська Т. М., Щусь Н. В. Формування медіа- та інформаційної культури: досвід зарубіжних публічних бібліотек / Т. М. Яворська, Н. В. Щусь // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 4. – С. 38–46. URL: https://doi.org/10.32461/2409-9805.4.2019.189845.
92. Yang C. Роль публічних бібліотек Китаю в розвитку економіки знань / Ян Чен (Yang Cheng) // Вісник Харківської державної академії культури. Серія : Соціальні комунікації : зб. наук. пр. / М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури ; за заг. ред. В. М. Шейка. – Харків : ХДАК, 2019. – Вип. 56. – С. 137–147. URL: https://doi.org/10.31516/2410-5333.056.13.
93. Peng Y. Система академічних бібліотек Китаю: організація та функціонування / Янь Пен // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук / ред-кол.: Т. Гранчак (головний редактор), В. Бездрабко, А. Білощицький [та ін.] ; відп.

	ред. Т. Гранчак ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т куль-тури і мистецтв. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2019. – Вип. 4. – С. 56–68. URL: https://doi.org/10.31866/2616-7654.4.2019.187819. **94.** Ярошенко Т. Світова Цифрова Бібліотека – мрії чи реальність? / Тетяна Ярошенко // Бібліотечний форум України. – 2006. – № 1. – С. 51–52. **95.** Campbell James W. P. The Library: A World History / James W.P. Campbell ; photographs by Will Pryce. – London: Thames & Hudson, 2013. – 328 p. **96.** German National Library : preserving for the future / Deutsche Nationalbibliothek ; Text and editing by Kathrin Ansorge, Barbara Fischer, Stephan Jockel. Translation of: Deutsche Nationalbibliothek: Bewahren für die Zukunft. – Leipzig, Germany : Deutsche Nationalbibliothek, c2008. – 58 p. **97.** Rusińska-Giertych Halina. Kultura książki polskiej we Lwowie w okresie oświecenia / Halina Rusińska-Giertych. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2018. – 392 p. **98.** Rubin Richard E . Foundations of Library and Information Science. – New York : Neal-Schuman Publishers , Inc. , 2004. – 495 p. **99.** Stuart A. P. Murray. Library : An Illustrated History. – Skyhorse Pub, 2009. – 320 p. **Електронні бібліотеки** Diasporiana: https://diasporiana.org.ua/ Welcome to Europeana: https://www.europeana.eu/en Polona – Biblioteka Narodowa: https://polona.pl Strona główna | CRISPA: https://crispa.uw.edu.pl/ Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa: https://www.pbc.rzeszow.pl/dlibra?language=pl Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego: https://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra Biblioteka Cyfrowa WBP w Lublinie: http://bc.wbp.lublin.pl/dlibra?action=ChangeLanguageAction&language=pl Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa – Biblioteka Jagiellońska Uniwersytetu Jagiellońskiego: https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra?language=pl Baltic Digital Library: https://www.bibliotekacyfrowa.eu/dlibra Gallica: https://gallica.bnf.fr/accueil/en/content/accueil-en?mode=desktop ANNO – AustriaN Newspapers Online: http://anno.onb.ac.at/ Project Gutenberg: https://www.gutenberg.org/
Тривалість курсу	240 год.
Обсяг курсу	112 години аудиторних занять, із них – 64 години лекцій, 64 години практичних занять і 112 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу студент буде **знати:** – роль і значення суспільно-історичних етапів розвитку інформаційно-бібліотечної справи; – принципи державної політики країн Європи та Америки у царині інформаційно-бібліотечної справи основних історичних періодів; – – засади створення та функціонування професійних об’єднань фахівців інформаційно-бібліотечної справи окремої держави, міжнародних організацій та установ;

	– внесок провідних суспільних діячів у становлення та розвиток інформаційно-бібліотечної справи регіону, держави на рівні світового професійного товариства; – закономірності та особливості становлення, основні періоди розвитку національних, наукових, спеціальних, публічних бібліотек зарубіжних країн; глобалізаційно-корпоративні законодавчі ініціативи в області теорії та практики інформаційно-бібліотечної справи; – логіку і методи історико-бібліотекознавчних досліджень. **вміти:** – характеризувати основні історичні періоди становлення та розвитку інформаційно-бібліотечного соціального інституту на прикладі установ певного виду, певної країни чи групи країн; – аргументувати на підставі конкретного джерельного матеріалу еволюцію розвитку документно-інформаційних структур від установи синкретичного характеру до поліфункціонального інформаційного центру; – узагальнювати досвід у царині інформаційно-бібліотечної справи окремих держав із огляду на пріоритетні напрями розвитку; – визначати роль суспільних діячів та їх професійних об'єднань у загальному історичному процесі становлення теорії та практики інформаційно-бібліотечної справи; – виокремлювати етапи професійної соціалізації фахівців інформаційно-бібліотечної справи за досвідом окремих країн певного історичного періоду; – аналізувати й застосовувати методи історико-бібліотекознавчних досліджень для структурно-типологічної характеристики документно-інформаційних структур певної країни чи групи країн.
Ключові слова	Історія, інформаційно-бібліотечна справа, еллінізм, античність, відродження, середньовіччя, Реформація, Барокко, Просвітництво, наукова бібліотека, публічна бібліотека
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	**ТЕМА 1.** „Історія інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн" як фундаментальна історична дисципліна. **ТЕМА 2.** Найдавніші способи й форми збереження й передачі інформації сучасної цивілізації, найдавніші носії інформації та їх еволюція. **ТЕМА 3.** Зародження бібліотечних інститутів у державах древніх цивілізацій: Шумер, Асиро-Вавилонія, держава Хеттів. **ТЕМА 4.** Синкретичний характер функціональних особливостей інформаційно-бібліотечних центрів античності. **ТЕМА 5.** Бібліотечна справа Візантії: синтез античних традицій і східної культури. **ТЕМА 6.** Бібліотеки церкви Західної Європи V–XI ст. **ТЕМА 7.** Середньовічні книгозбірні Арабського халіфату, Китаю, Японії, М'янми (V–XI ст.). **ТЕМА 8.** Бібліотечна справа середньовіччя: основні види та суспільне завдання книгозбірні. Виникнення університетів та університетських бібліотек у Західній Європі XII–XVI ст. **ТЕМА 9.** Приватні та церковні книгозбірні Західної Європи XII

	—XVI ст. **ТЕМА 10.** Розвиток бібліотечної справи пізнього середньовіччя: Книгозбірні Італії, Англії та Франції: загальні тенденції розвитку. **ТЕМА 11.** Бібліотечна справа у період Реформації та Контрреформації: специфіка фондоутворення та фондовикористання. **ТЕМА 12.** Становлення «бібліотечного світогляду» епохи Просвітництва. **ТЕМА 13.** «Бібліотечні» реформи Йогана Вольфґанґа фон Ґете. **ТЕМА 14.** Розвиток бібліотек Англії та Франції у період буржуазних революцій. **ТЕМА 15.** Бібліотечна справа США: засади філософії демократії. **ТЕМА 16.** Інформаційно-бібліотечна справа XIX – початку XX ст.: глобальне утвердження інституту національної бібліотеки як вияв нового етапу суспільного розвитку. **ТЕМА 17** Наукові бібліотеки Європи XIX – початку XX ст.: концептуальні напрями діяльності. **ТЕМА 18.** Публічна бібліотека XIX – початку XX ст.: типи, концепції створення та функціонування в міжнародній інформаційно-бібліотечній системі. **ТЕМА 19.** Розвиток бібліотекознавчої думки на початку XX ст.: проблематика, теоретична парадигма, сфера застосування. **ТЕМА 20.** Законодавчі ініціативи країн Європи й Америки початку XX ст. на підтримку розвитку публічних бібліотек **ТЕМА 21.** Інформаційно-бібліотечна справа у період між світовими війнами: розвиток інституту наукової та спеціальної бібліотеки з позицій національних інтересів. **ТЕМА 22.** Міжнародні бібліотечно-бібліографічні організації. ІФЛА: пріоритетні напрями діяльності (30–40 рр. XX ст.). **ТЕМА 23.** Основні тенденції і особливості розвитку інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн після II Світової війни. **ТЕМА 24.** Світові бібліотечні системи та концепції розвитку інформаційно-бібліотечної справи 1970–1990-х років XX ст. **ТЕМА 25.** Особливості інформаційно-бібліотечної парадигми світу кінця XX – початку XXI ст. **ТЕМА 26.** Засади формування й пріоритети діяльності фахівців інформаційно-бібліотечної сфери в умовах постіндустріального інформаційного суспільства XXI ст. **ТЕМА 27.** Інтеграція як визначальний засіб професійної комунікації національних об'єднань та асоціацій галузі. **ТЕМА 28.** Стратегія діяльності OCLC як Internet-сервісного центру Міжнародної інформаційно-бібліотечної кооперації. **ТЕМА 29.** Перспективи розвитку міжнародної інформаційно-бібліотечної співпраці на базі інтернет-технологій: Глобальна бібліотечна кооперація. **ТЕМА 30.** Національні бібліотеки світу початку XXI століття: система інформаційних продуктів і послуг *в епоху цифрового суспільства*. **ТЕМА 31.** Пріоритети взаємодії в сфері створення й розвитку консолідованих електронних інформаційних ресурсів (міжнародний досвід). **ТЕМА 32.** Організація дистанційного інформаційно-бібліотечного обслуговування як напрям бібліотечної діяльності

	перших десятиліть XXI ст.: досвід Європи й США. Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит наприкінці семестру, комбінований: у білеті перші два питання – усно, третє питання у формі тесту (10 закритих тестів) – письмово. Тести подано у системі дистанційного навчання Університету.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії (характеристики основних історичних періодів), бібліотечної справи, а також сприйняття категоріального апарату історії інформаційно-бібліотечної справи.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, дискусія, підготовка та захист студентами наукових есе, аналітичних запитань, взаєморецензування.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни становить за поточну успішність 50 балів, на іспиті 50 балів. Поточний контроль охоплює оцінювання роботи студента на практичних заняттях та виконання самостійної роботи. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, самостійна письмова робота на задану тему). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на практичних заняттях, за контрольні (модульні) роботи, самостійну письмову роботу та (за необхідності) підсумкове опитування (колоквіум). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання

	поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку чи екзамену.	**1.** Найдавніші способи й форми збереження й передачі інформації сучасної цивілізації, найдавніші носії інформації та їх еволюція. **2.** Зародження бібліотечних інститутів у державах древніх цивілізацій: Шумер, Асиро-Вавилонія, держава Хеттів. **3.** Синкретичний характер функціональних особливостей інформаційно-бібліотечних центрів античності. **4.** Бібліотеки елліністичного світу: види, структурні характеристики. **5.** Бібліотечна справа Візантії: синтез античних традицій і східної культури. **6.** Бібліотеки церкви Західної Європи V–XI ст.: особливості формування фондів та суспільне значення. **7.** Середньовічні книгозбірні Арабського халіфату, Китаю, Японії, М'янми (V–XI ст.). **8.** Бібліотечна справа середньовіччя: основні види та суспільне завдання книгозбірні. Виникнення університетів та університетських бібліотек у Західній Європі XII–XVI ст. **9.** Приватні та церковні книгозбірні Західної Європи XII—XVI ст. **10.** Розвиток бібліотечної справи пізнього середньовіччя: Книгозбірні Італії, Англії та Франції: загальні тенденції розвитку. **11.** Бібліотечна справа у період Реформації та Контрреформації: специфіка фондоутворення та фондовикористання. **12.** Становлення «бібліотечного світогляду» епохи Просвітництва. **13.** «Бібліотечні» реформи Йогана Вольфґанґа фон Ґете. **14.** Розвиток бібліотек Англії та Франції у період буржуазних революцій. **15.** Бібліотечна справа США XVII – XVIII ст.: засади філософії демократії. **16.** Інформаційно-**б**ібліотечна справа XIX – початку XX ст.: глобальне утвердження інституту національної бібліотеки як вияв нового етапу суспільного розвитку. **17.** Наукові бібліотеки Європи: концептуальні напрями діяльності. **18.** Публічна бібліотека: типи, концепції створення та функціонування в міжнародній інформаційно-бібліотечній системі. **19.** Розвиток інфраструктури інституту національної, наукової та спеціальної бібліотеки з позицій національних інтересів XX ст. **20.** Англо-американська концепція публічної бібліотеки. **21.** **22.** Законодавчі ініціативи країн Європи та Америки на підтримку розвитку публічних бібліотек у період між світовими війнами. Публічні книгозбірні Англії, Франції, США (період між світовими війнами). **23.** Міжнародні бібліотечно-бібліографічні організації. ІФЛА: пріоритетні напрями діяльності (30-40 рр. XX ст.). **24.** Основні тенденції і особливості розвитку інформаційно-бібліотечної справи зарубіжних країн після II Світової війни.

	25. Ера інформатизації бібліотек (друга половина – кінець XX ст.). **26.** Концепції інформаційного суспільства та завдання бібліотечних систем країн Європи та Америки. **27.** Програми ІФЛА та ЮНЕСКО як вияв глобалізаційних процесів у теорії бібліотекознавства та інформаційно-бібліотечній практиці. **28.** Засади створення і завдання національних корпоративних інформаційно-бібліотечних мереж (досвід США, Німеччини). **29.** OCLC (Online Computer Library Center – Онлайновий комп'ютерний бібліотечний центр (http://www.oclc.org) – Інтернет-сервісний центр міжнародної інформаційно-бібліотечної кооперації. **30.** Пріоритетні напрями новітніх форм міжнародної інформаційно-бібліотечної кооперації на базі комп'ютерних та Інтернет-технологій XXI ст. **31.** Перспективи розвитку міжнародної бібліотечної кооперації на базі Інтернет-технологій. **32.** Стратегічні міжнародні тенденції розвитку безперервної інформаційно-бібліотечної освіти в проектах ІФЛА.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.